

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 160 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an 80 „		
Pe un pătrar de an 40 „		
Un număr 3 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 260 Lei.		

Nr. 40. Pres. ex. 1931.

IOSIF

din îndurarea lui Dumnezeu Episcopul dreptcredincios al Eparhiei ortodoxe-române a Caransebeșului.

Iubitului Cler și Popor Credincios,

Dar, îndurare și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Christos!

Domnul nostru Iisus Christos, iubiții mei, luând trup omenesc, făcându-se asemenea oamenilor, adevărat, făcându-se om desăvârșit, a venit în lume la timpul hotărât mai înainte de veți, ca prin învățăturile Sale dumnezeiești, și apoi prin jertfirea Sa pe Cruce se mântuiescă pe oameni de urmările păcatului strămoșesc.

Nu e mult, câteva săptămâni, decând din mila bunului Dumnezeu ne-am fost învrednicit să serbăm sfânta Naștere a Domnului nostru Iisus Christos, după care sărbătoare am fost martorii Botezului Domnului, apoi, în sfintele Dumineci următoare am fost martorii retragerii Sale în Galilea, când a auzit, că sfântul Ioan Botezătorul a fost prins de Irod cel căzut în mrejele desfrâului, în mrejele Irodiadei, și aruncat în temniță; s'a retras în Galilea lăsând Nazaretul, cetatea Sa, locul locuinței Sale, și s'a dus să locuiască în Capernaum, și de atunci a început Iisus a învăța, și a zice: „*pocățiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor*“.¹⁾ Am fost martori apoi vindecării celor zece leproși, pe cari i-a vindecat într'un sat în calea Sa spre Ierusalim, trecând prin Samaria și Galilea.²⁾ Am fost martori, și am intrat cu Iisus în casa lui Zacheiu, mai marelui vameșilor, și acolo am văzut cât de bucuros l-a primit Zacheiu în casa sa, când Zacheiu, plin de mulțămire către Iisus, pentru că l-a învrednicit și i-a intrat în casă, căindu-se de păcatele sale a dat săracilor jumătate din averea sa făgăduind într'una, că, dacă a înșelat pe cineva, întoarce împătrit. Și tot aci, în casa lui Zacheiu, am auzit pe Iisus zicând că, s'a făcut mântuire casei acestuia și că „*Fiul omului*“, adevărat Dânsul, Iisus, „*a venit să caute și să mântuiescă pe cel pierdut*“, adevărat, să mântuiescă pe cei păcătoși.³⁾

Am fost martori învățăturilor Lui și am ascultat pilda despre fariseul îngâmfat și vameșul umilit, cari se rugau în biserică; și am auzit judecata lui Iisus, că „*tot cel ce se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine, se va înalța*“.⁴⁾

1) Mateiu c. 4. v. 12—17.

2) Luca c. 17. v. 11—19.

3) Luca c. 19 v. 1—10.

4) Luca c. 18, v. 10—14.

Ascultându-L pe Iisus împreună cu vameșii și păcătoșii, cari s'au apropiat de Dânsul să-L asculte, am auzit pilda despre fiul cel rătăcit, cum și-a mâncat averea, a risipit-o viețuind în desfrânări; și am auzit la sfârșitul acestei pilde cum Bunul Iisus, în asemenarea fiului rătăcit, ne arată, că cei păcătoși, morți în păcate, vor învia, adecă se vor mântui, vor fi iertați de Milostivul Dumnezeu, dacă căindu-se, se vor întoarce dela păcate.⁵⁾

Dară, o, iubii mei, nefiind leneși și nedespărțindu-ne de Iisus, și însoțindu-L auzirăm din chiar gura Mântuitoriului Iisus, cum se va petrece la înfricoșata zi a judecății, când Dânsul, „Fiul Omului“, va veni în mărirea Sa și toții sfinții îngeri cu Dânsul, și va șede pe Tronul Măririi Sale, și judecând va spune sentința definitivă, zicând unora: „*Veniți binecuvântații Părintelui meu, moșteniți împărăția carea e gătită vouă dela întemeierea lumii*“, iar altora le va zice: „*Duceți-vă dela mine blăstămașilor în focul ce-l vecinic, care e gătit diavolului și îngerilor lui*“, în urma cărei sentințe, unii, adecă păcătoșii, vor merge, după cum spune Iisus, în chinurile vecinice, iară dreptii în viața vecinică, adecă, în fericirea cerească.⁶⁾

Această judecată a descoperit-o Iisus cu puțin înainte de patimile Sale, pregătindu-se pentru jertfirea Sa pe Cruce; iară noi acum, după ce am auzit din gura lui Iisus felul judecății din urmă și răsplata ce așteaptă pe cei drepti și pe cei păcătoși, după rânduiala sfintei noastre Biserici strămoșești intrăm în timpul sfânt al Postului cel mare, a Păresimilor, timpul de pregătire pentru curățirea sufletului și trupului nostru, ca astfel în stare curată se ne învrednicim a fi martori ai patimilor celor înfricoșate ale lui Iisus Domnul, a răstignirii pe Cruce, a punerii Lui în mormânt și apoi, a strălucitei Sale Invieri, a biruinței asupra morții și a mântuirii noastre din cătușele păcatului.

Mântuitoriul Iisus, Dumnezeu fiind, din nemărginita Sa iubire de oameni a venit în lume, și învățând și luminând pe oameni, s'a supus tuturor suferințelor și durerilor omenești, și apoi, iarăși, culmea iubirei și a dragostei, a luat asupra-și moartea, lăsându-se răstignit pe Cruce și înmormântat, numai pentruca Însuși să se aducă jertfă de împăcare în locul omului neputincios, pentru păcatul neascultării, cu care s'a vătămat prin strămoșii noștri Majestatea și Bunătatea lui Dumnezeu, și aducând această jertfă de împăcare, cu scump Sângele Său, se deschidă pe seama oamenilor porțile fericirii cerești, care porți au fost închise prin păcat, și prin aceasta să se nimicească diavolul, care în chipul șerpelui a ademenit la păcat pe strămoșii noștri, și care cu slugile lui a ținut lumea aservită, supusă slujbei lui, înglodându-o în păcate și în fărădelegi.

O, Iisuse Christoase, ca un miel nevinovat spre junghiere, cu inima plină de dragoste față de omenire, ai mers spre Golgota, pentru de a fi pironit pe Cruce ca răsplată pentru învățăturile Tale, cu cari ai răspândit lumina în întunerecul neștiinței și a răutăților ce a fost cuprins lumea. Orbi de patimă, ură și răsbunare, nu pentrucă le-ai fi făcut vre-un rău, ci pentrucă le-ai sbiciuit răutatea, mândria și fățarnicia au cerut răstignirea Ta arhieriei și cărturarii, mai marii poporului; iar acest popor, orbit de mai marii lui, a strigat cătră Pilat, „răstignește-l, răstignește-l“, cerând, ca pe tâlhariul Varava să-l slobozească. Iară dragostea Ta cea mare, mult milostive Iisuse, și în aceste clipe de mare durere sufletească și trupească, fiind pironit pe Cruce, a strigat cătră Părintele ceresc: „*Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac*“⁷⁾. Deoparte ura și răsbunarea arhierilor, bătrânilor și cărturarilor, și orbia poporului strigă cătră Pilat: „*răstignește-l, răstignește-l*“, iară de altă parte mila și dragostea nemărginită a Ta cere dela Părintele Ceresc iertare: „*Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac*.“

O, Iisuse Christoase, izvorul nesecat al milei și dragostei, cu ce vom putea să ne arătăm recunoscători și mulțămitori pentru mila și dragostea Ta cea nemărginită? Cu ce ne vom putea arăta vrednici de împărăția, fericirea cerească, a cărei porți ni le-ai deschis prin patimile și moartea Ta pe Cruce? Cu ce ne putem asigura dragostea și sprijinul Tău? Căci slabi și neputincioși suntem, inclinați mai mult spre rău decât spre bine, robi ai păcatului din pântecel mamei noastre.

În cunoștința slăbiciunii noastre am trebui să desperăm, să ne descurajăm. Dară nu, nu vom despera și nu ne vom descuraja, căci Tu, Doamne Iisuse Christoase, ești Izvorul

5) Luca c. 15, v. 12—32.

6) Mateiu c. 52, v. 31—46.

7) Luca, c. 23 v. 34.

nesăcat al milei și îndurării, la Tine este bogăția dragostei, și Tu ne-ai dat arme nebiruite în lupta contra diavolului și slugilor lui, contra ademenirilor lui spre păcat, și aceste arme sunt: postul și rugăciunea. Ai așezat apoi în Sfânta Ta Biserică mijloace, de cari folosindu-ne să ne putem asigura viața în Tine și cu Tine, și aceste mijloace sunt: sfânta Taină a Pocăinții și a Cuminecătorei, a împărtășirii cu sfântul Teu Trup și scump Sângele Teu.

De aceste arme și mijloace folosindu-ne ne vom arăta silința noastră de a fi recunoscători și mulțămitori pentru facerile Tale de bine, ce le-ai revărsat asupra noastră; silința de a ne descoperi, și a-Ți arăta dragostea noastră către Tine, și dorul nostru de a viețui cu Tine și în Tine.

Și acum, iubii mei, a sosit timpul, ca folosindu-ne de aceste arme și mijloace, să ne arătăm dragostea noastră față de Iisus Domnul. A sosit timpul așezat de sfânta noastră Biserică, pentruca curățindu-ne de întinăciunea păcatelor, pe cari ca oameni neîncetat le facem, în curățenie să ne învrednicim a fi de față la înfricoșatele patimi ale Mântuitorului Iisus, ce ni-le împospătează sfânta Biserică cu frumoasele, duiioasele, și pătrunzătoarele ei rânduieli și a fi martori ai măritei Lui Invieri. Și acest timp e Sfântul Post cel mare, numit al patruzecimeii, al Păresimilor, așezat de sfânta Biserică ca să ne pregătim trupul și sufletul nostru pentru luminata sărbătoare a Paștilor, a Invierii Domnului.

Suntem oameni, iubii mei, și ca oameni aplecați mai mult celor plăcute trupului, căutăm a ne agonisi mai mult cele trupești, cele pământești, puțin luând în seamă, că și sufletul are trebuință de hrană, că această schinteie dumnezească, încătușată vremelnic în trupul muritoriu, năzuiește spre cele înalte, spre Dumnezeu, are lipsă de a fi înaripată de a se putea ridica la Dumnezeu, care îi este și menirea. Omul, care constă din trup și suflet, să lasă ademenit de cele pământești, se sârguește în egoismul său, în iubirea sa de sine, a-și câștiga numai cele lumești, pentru desfătarea și îmbuibarea sa, necugetând nici la trebuințele de aproapele său, ne luându-l în seamă nici pe acesta, ba de multe ori l-î și asuprește, dacă îi stă în calea dorințelor lui lumești. Cu atât mai puțin se cugetă la trebuințele lui sufletești, la trebuințele sufletului. Acesta se înădușă de viața lumească a trupului precum se înădușă o floare, o plantă nobilă, de mărăcinele și buruienile ce o împresoară, dacă acestea, cari de multe ori cresc mai repede priindu-le pământul, nu se plivesc. Și precum floarea sau planta înădușindu-se piere, așa trupul îmbuibat, dat plăcerilor lumești, împiedecă sufletul de a se ridica la Dumnezeu, i-i aduce pierzare, și omul în loc să se facă părtaș de fericirea cerească, în loc de a se învrednici de vederea lui Dumnezeu, ajunge în focul cel vecinic în societatea diavolului și a îngerilor lui, căruia i-a slujit și i-s'a închinat în viață.

Deci, iubii mei, în timpul acesta sfânt al Postului să ne hrănim sufletul cu post și rugăciune.

Postul, iubii mei, e cea mai puternică armă contra păcatului; căci prin el capătă sufletul putere covârșitoare asupra trupului, asupra senzualităților, asupra poftelor și patimilor trupești, cari pe mulți slabi îi îndobitocesc, și cari ca un balast, o povară, împiedecă pe om de a se înălța la o viață senină, curată, ferită de animalitate, la o viață în consonanță cu învățăturile Mântuitorului, la o viață plăcută lui Dumnezeu, o viață, din carea să transpire dragostea ferbinte către Dumnezeu și carea, prin urmare, să sfințească pe om și să-l facă vrednic de dragostea lui Dumnezeu, și de împărtășirea cu El, de fericirea vremelnică și cea cerească, vecinică, în uniune cu El.

Să năzuim, iubii mei, cu deosebire acum în sfântul și marele Post al Păresimilor spre această ușurare, curățire și înălțare a sufletului prin post; să năzuim a ne arăta dragostea noastră către Mântuitorul, Carele s'a jertfit pentru noi.

Postând să nu uităm nici de cealaltă puternică armă pentru potolirea și înfrânarea patimilor, pentru întărirea sufletului, pentru înmulțirea dragostei noastre față de Dumnezeu, care armă este rugăciunea. În rugăciune vorbim cu Dumnezeu, înțrăm cu Dumnezeu în legătură directă, întrucât cu rugăciunea Î-l preamărim, Î-i mulțămim pentru facerile Lui de bine și Î-i cerem ajutorul Lui. Și cu postul nostru Î-l preamărim și Î-i cerem ajutorul, și astfel și postul e rugăciune, dară nu directă. Prin post Î-l preamărim, întrucât ne prosternem înaintea Mărireii Lui, luptând cu armele postului contra păcatelor și patimilor noastre, dorind ca să ne câștigăm plăcerea și dragostea Lui și prin aceasta ajutorul și apărarea Lui de

ispitele păcatului și ale diavolului. Să unim deci, iubii mei, în sfântul și marele Post aceste două arme: postul și rugăciunea.

O, iubii mei, vedeți, câte necazuri și neajunsuri ne pândesc, nu numai în ce privește viața noastră pământească cu lipsurile ei, ci și viața noastră religioasă. Vedeți, cum se ridică inimicii legii noastre strămoșești, Bisericii noastre ortodoxe, cari se silesc să lățească în poporul nostru răceala, înstrăinarea de credința, legea noastră adevărată, cu ademeniri spre învățături greșite, străine de învățăturile Mântuitorului. Vedeți, cum în Rusia s'a pornit goana contra Bisericii, ba nu numai în contra Bisericii noastre ortodoxe, ci contra tuturor confesiunilor, cari recunosc un Dumnezeu și Î-se închină, prigonind și ducând la moarte pe preoți și creștini; desființând căsătoria și viața familiară, închizând bisericile, întronând necredința în Dumnezeu; declarând războiul lui Dumnezeu, învățând că nu este Dumnezeu. Vedeți, cum acei uitați de Dumnezeu voiesc și se silesc să răstoarne ordinea legală, și se introduc așa numitul „bolșevizm“ în toată lumea, prin răscoale și revoluții, și să întroneze necredința.

Contra acestora, iubii mei, ne trebuie ajutorul lui Dumnezeu, și acest ajutoriu îl vom câștiga, dacă în rugăciunile noastre îl vom cere dela bunul Dumnezeu. Căci, cu una trebuie să fim în curat, iubii mei, că toate aceste neajunsuri, toate aceste învățături greșite, cu cari se încearcă a ni-se învenina credincioșii, toate aceste prigoniri ale Bisericii vin și le permite Dumnezeu, ca pedeapsă pentru păcatele oamenilor, și pentru că, așa se vede, e foarte mic numărul celor cu adevărat plăcuți lui Dumnezeu și de aceea urmează pedeapsa.

Știți din istoria pierzării Sodomei și Gomorei, că Dumnezeu a spus lui Avram, că de ar fi numai zece drepti în Sodoma nu le va pierde. Nu au fost nici zece, fără numai Lot cu casa lui, și așa cetatea Sodomei și Gomorei fu nimicită cu foc și pucioasă.

O, de s'ar înmulți numărul dreptilor, căci Dumnezeu e mult milostiv!

Folosind aceste două arme: postul și rugăciunea, la cari să se alătore și milostenia, facerea de bine, ajutorarea săracilor, ca condițiuni premergătoare, să ne folosim și de cele două mijloace, Taine sfinte: Pocăința, Mărturisirea (Spovedania) și sfânta Cuminecătură, prin cari se îndeplinește curățirea, spălarea noastră de păcate, și în cari culminează dragostea noastră către Mântuitorul Iisus.

Mărturisirea păcatelor (spovedania) să se facă cu adevărată căință și durere sufletească pentru păcatele făcute, și cu hotărârea tare de a nu le mai face, de a îndrepta viața fost alunecată spre păcat. Un exemplu de mărturisire, de căință și durere sufletească vedem în parabola, pilda istorisită de însuș Mântuitorul Iisus despre fiul cel rătăcit, și avem un exemplu mult grăitoriu și în sfântul apostol Petru, care, după prinderea lui Iisus, în curtea Arhierelui, fiind recunoscut de o servitoare, s'a lăpădat de Iisus, spunând că nu-l cunoaște, după care lăpădare căindu-se a plâns cu amăr și a fost iertat, a rămas și mai departe în demnitatea de Apostol. Mărturișiți-vă deci păcatele, iubii mei, cu adevărată căință și durere sufletească, și curățindu-vă de ele pașiți la sfânta Cuminecătură, ca să primiți prea curatul Trup și scump Sângele lui Iisus Domnul, ca să primiți pe însuși Domnul nostru Iisus Christos în casa sufletului vostru curățită prin post, rugăciune și pocăință, cu mărturisirea păcatelor.

Astfel se va arăta recunoștință și mulțămită pentru facerile Lui de bine revărsate asupra noastră; se va descoperi dragostea voastră către Dânsul și dorința voastră de-a vețui cu Iisus și în Iisus, având viață de veci, căci însuș a zis: *„Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viață vecinică, și eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi; pentru că trupul meu adevărat este mâncare și sângele meu adevărat este băutură. Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu întru mine rămâne și eu întru el.“*⁸⁾

În multe locuri s'au îndatinat creștinii, ca să se mărturisească și să se cuminece îndată la începutul postului, în prima săptămână. E frumoasă și bună datină, dacă ea s'ar face din dorul, ca curății de păcate să petreacă timpul postului. Dară, mi-se pare că, nu este așa. Pentru că sunt unii dintre aceștia, cari după mărturisire și cuminecare îndată să lăpădă de post, nu mai postesc până, poate, în săptămâna Patimilor. Ei, bine, iubii mei, această datină de a posti săptămâna dintâi, și a se cumineca, și apoi a numai posti, e o datină păcătoasă, și dureroasă. E păcătoasă și dureroasă, pentru că cu bună știință îndată se păcătuiește prin călcarea postului, prin ce se bagatelizează, se necinstește însuși mărturisirea,

8) Ioan c. 6 v. 54, 55, 56.

cărea trebuie făcută cu hotărârea reținerii dela păcat, și se necinstește sfânta Cuminecătură, căci abia s'a primit Iisus Domnul prin Cuminecătură, să și necurățește casa sufletului în carea l-a primit.

E bine să se mărturisească și să se cuminece omul la începutul postului, dară, pentru că omul în urma slăbiciunilor omenești ușor alunecă, afară de mâncare, la păcate, e bine și chiar de dorit, ca să se mărturisească și cuminece și în Săptămâna Patimilor, ca astfel în stare de curățenie trupească și sufletească să prăznuiască luminata Inviere a Domnului, unit fiind cu Domnul Iisus prin sfânta Cuminecătură. De aceea vă și recomand, iubiții mei, ca cu pocăință mărturisindu-vă să vă împărtășiți cu sfânta Taină a Cuminecăturii, cu Domnul Iisus în sfânta Săptămână a Patimilor, urmând cu postul până la luminata Inviere a Domnului.

Supuneți-vă, iubiții mei, postului și rugăciunii, făcând și milostenie, și scuturându-vă de grijele lumești, de petrecerile și poftele lumești păcătoase, căutați pe Domnul Iisus, întorcându-vă spre El, cu pocăință și mărturisirea păcatelor; împreunați-vă cu El prin sfânta Cuminecătură acum în sfântul și marele Post al patruzecimei, al Păresimilor.

Harul lui Dumnezeu să vă întărească și povățuiască, iubiții mei, ca se petreceți sfântul Post cu viață plăcută lui Dumnezeu, în dragoste frățească, și se ajungeți a serba sfânta și luminata Inviere a Domnului nostru Iisus în curățenie trupească și sufletească, preamărindu-L și mulțămindu-I pentru nemărginita dragoste cu carea ne-a fericit.

Impărtășindu-vă binecuvântarea arhierescă,

Al vostru tututor

Caransebeș, în Reședința noastră epișcopică, înaintea Sfântului, Marelui Post al Patruzecimei din anul Domnului 1931, iară al Arhipăstoririi Noastre al unsprezecelea

Cu dragoste părintească:

Dr. Iosif Tr. Badescu

NOTE OFICIALE.

Nr. 947 E 1931.

Administrația financiară a județului Severin cu adresa sa Nr. 957 I. b 1931 din 4 Februarie a. c. ne comunică, că toate debitele privitoare pe anul 1929 și 1930, referitoare la impozitul echivalent care lovește sesiile parohiale date în folosința preoților le scade potrivit ordinului Ministeriului de Finanțe Nr. 383,711/930.

Se atrage însă atențiunea Onor. Oficii parohiale, ca pentru ori ce altă avere, — afară de casa parohială, sesiunea parohială și cimitire, — care ar fi producătoare de venit și acest venit n'ar servi unui scop de interes public, — să se facă declarațiile de impunere amintite în ordi-
nele circulare cu Nr. 2378 E/927, 5825 E 928, 6961/I 1930.

Caransebeș la 11 Februarie 1931.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu

Nr. 972 E 1931.

Ni se aduce la cunoștință din partea ũtor Oficii parohiale, că unele oficii postale locale n'ar voi să elibereze timbrele speciale necesare la francarea corespondenței oficiale.

Pentru a pune capăt acestor șicanări îndrumăm Oficiile parohiale, — cărora le-a obvenit atari cazuri, — să facă îndată raport despre refuzarea estradării acestor timbre speciale.

În acelaș timp se atrage din nou atențiunea Onor. Oficii parohiale de a înainta regulat la începutul fiecărei luni Borderoul timbrilor speciale folosite în luna anterioară la francarea corespondenței oficiale.

Cei ce nu vor urma acestui ordin vor rămânea direct responsabili de plata timbrilor speciale folosite.

Caransebeș la 11 Februarie 1931.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu

+ IOAN VIDU

Cuvine-se a aduce și noi prinosul nostru de recunoștiință, plecându-ne genunchii în fața memoriei făuritorului de psălmuri sfinte și lummești, căci așa i-a fost sorocit lui Ioan Vidu, ca întreaga s'a lucrare în via vieții să fie spre proslăvirea Domnului în glas de cânt.

Dacă elementul indispensabil unui artist, unui creator de artă durabilă, trebuie să fie asimilarea până la o confundare cu suflarea nației, apoi dacă e vorba de Ioan Vidu el se identifică integral în creațiile sale cu psihicul și cu natura fizică, cu mediul geografic al pământului românesc. Ritmul vieții românești vibrează rezonant în compozițiile lui Vidu dimpreună cu întreaga lor claviatură de sentimente, dela cadența șagalică a „*Logojanei*” la viguroasa plăsmuire de sinteză a vitalității românismului din „*Pui de lei*” și până la divinele armonii din „*Liturgia*” sa; expresii ale unei arte sublime.

Ceeace înseamnă un Creangă și un Sadeveanu pentru proza românească, aceea înseamnă Ioan Vidu pentru muzica noastră națională.

Folklorul nostru muzical n'a găsit în Ioan Vidu un simplu colecționar, ci un creator veritabil care prin visiunea artistică a geniului său a frământat și a amalgamizat motive muzicale populare, dospind producții ce ating culmi estetice.

Rolul educativ național al operei lui Vidu, cred că e valorificat de oricine, deaceea nu căutam a-l pune în evidență. Cine nu s'a simțit prins în vârtelul melodiilor lui Vidu în care pulsează toată vlaga unui neam ce mergea logic spre *Unire*, preconizată și oarecum pregătită și de el?!

O muncă asiduă și prodigioasă, caracterizează marile personalități din istoria spiritului uman. „*Munca e ritmul vieții*”, zice *Carlyle* și la aceasta adaugă: *Sinceritatea* și *Seriozitatea*, câteși trele virtuți, ce caracterizează și activitatea maestrului decedat, Ioan Vidu.

*

Născut la 1 Decembrie 1863 în comuna Mânereu, județul Arad. Urmează cursurile secundare la Pedagogia din Arad, unde se distinge în ramura ce mai târziu îl va ridica la glorie. La 1881 termină școala. Ocupă postul de învățător în comuna Semleuș Cighirel între anii 1881-1883. Dela 1884-1888 ocupă catedra de profesor la Pedagogia din Arad. În 1888 este ales învățător în Logoj la școala capitală română-ortodoxă. În 1919 este numit

profesor la liceul din Logoj „Coriolan Bredicianu”. Apoi în 1927 este numit inspector general de muzică. Compozițiile lui se ridică până la 160.

*

Logojul în ziua de 10 Februarie a fost teatrul unei procesiuni funebre, în care sufletele conșternate și cernite petreceau spre lăcașul de veci pe Ioan Vidu. Adoratori și apreciatori, prunci cari fredonau resturi din compozițiile lui Vidu, îl urmau holbându-ochii, căci nu puteau înțelege amestecul sorții în trebile omenești.

Fastul religios a avut proporții grandioase.

S'au ținut 14 discursuri. Amintim pe Dnii: Ministru S. Bocu, protoiereul Pârligras, Dr. Mihaescu, Dr. Cornel Cornean, Paulian-Severin, Dr. A. E. Peteanu, General Bucică și Velceanu.

Ecteniile au fost cântate de numeroase coruri, dintre cari vrednice de amintit sunt: corul „I. Vidu”, dirijat de Dl Filaret Barbu și corul din Caransebeș, dirijat de Dl profesor Constantin Vladu.

A. U. D.

Despre suflet.

Sufletul este bolnav. Și din ce cauză, de unde provine boala sufletului?

Boalele corpului le cunoaștem; ele provin, de pildă, din răceală, din îmbuibare, din contrararul aceleia, din *lipsă de hrană*.

Așa e și cu sufletul. Oprește dela el hrana, nu-i mai da nimic o bucată de vreme, și în urmă să nu te miri, că sufletul dă îndărăt, slăbește și el. Iar dacă noi datorința avem să grijim de sănătatea trupului nostru, cu atât mai mult poruncă avem — ca creștini — să nu uităm de sănătatea sufletului, care mult este deasupra de trup. Valoarea lui fără stârșit este, căci zice Scriptura sfântă... *ce va da în schimb omul pentru sufletul său?*

Nutremântul sufletului îl formează Cuvântul lui Dumnezeu. De acest Cuvânt, de cele cuprinse într'ânsul, noi însă nu mai ținem nici o seamă. Și atunci ne mai mirăm, că boala sufletului nostru este mare!?

Grija noastră zilnică, grija noastră toată — din revărsat de zori și până târziu în noapte — trupului o dăm; pentru liniștea, pentru bunăstarea trupului! Ne sculăm în pripă, muncim, ne ostenim, o zi întreagă poposim (odihnim) doar atât cât cere trupul, iar seara ne aruncăm în culcaș mai ades fără a fi făcut semnul sfinteii cruci măcar. O, de ar fi printre

noi Marele Apostol Pavel, nu să se întristeze, ci să ne mustre asemenea ca pe Romanii, cari deasemenea căutau cele ale trupului, și aminte să ne aducă de aceste cuvinte: „Voi nu sunteți în trup, ci în Duh, că Duhul lui Dumnezeu iăcuște întru voi.. că cei ce sunt după trup ale trupului cugetă, iar cei ce sunt după Duh, ale Duhului“. (Romani VIII, 5, 9).

Că doar trecător la moarte este trupul și toate ale trupului; pentru ce dar ne frământăm numai pentru el? *Cugetul trupului este moarte iar cugetul Duhului viață* spune Sfântul Pavel aceluiași roman (Rom. VIII, 6); iar ucenicului său Timotei din orașul Efesului zicea.. *că nevoința cea trupească spre puțin este folositoare...* (I Timotei 4, 8), *că nimic n'am adus în lume, și nici a lua ceva nu putem* (I Timotei 6, 7).

Lumea aceasta nu-i a noastră spune poporul nostru întru creștinească lui înțelepciune. Dar acest popor creștin nu aplică în faptă aceea ce spune gura lui. Și doar lămurit este că venim goi pe lume și goi părăsim această lume! Dar nu, noi nu încetăm — de parcă am fi blestemați — să adunăm zi cu zi, ceas cu ceas tot felul de bunuri, cari să îdestuleze nesățioasele noastre poște, pe cât de mari, pe atât de trecătoare. In goana după bunuri suntem asemenea furilor cari le sapă și moliiilor cari le mănâncă, asemenea viermilor cari mișună pe pământ și a se ridica dela pământ nu pot. Și nu vrem să știm, Doamne de ce nu vrem să știm, că așa cum viermele în tot momentul poate fi strivit, așa ni poate fi cerut sufletul nostru. „Nebune și cele ce ai adunat, ale cui vor fi?“

Sufletul dar, singur sufletul reprezintă o eternă și neschimbăcioasă valoare! El dă rost acestei vieți, el pune greutate în balanța faptelor noastre! ...Dar când el este bolnav, uitat, părăginit, asemenea unei holde lăsată pradă spinilor și măcăcinilor și tuturor buruenilor netrebnice. Ce se întâmplă atunci; mai poate fi vorba de suflet, de faptele isvorite din el? Nu, bineînțeles, că nu, căci dupăcum nu se culeg *struguri din spini și smochine din ciulini*, dupăcum dintr'o holdă năpădită de spini nu poți aduna rod de grâne, așa nu poți vedea fapte curate și mari curgând din suflete mici și bolnave...

Suflete bolnave! Suflete reci și părăsite! Nimeni astăzi nu are grija voastră, nimeni scăparea voastră nu o caută. Lăsați sunteți în pierzare fără ca fiii oamenilor să cugete, că pierzându-vă pe voi, pe ei înșiși se pierd. Căci boala voastră este orbirea lor, pierzarea voastră nimicirea lor, iar mântuire lor nu va fi pentru cele ce au făcut ei!

De vezi nemulțumire, din cauza trupului este; de vezi muncă, chin, neplăceri și certuri pentru trup și numai pentru el sunt toate. *Pentru suflet nimic.* Doamne, cât de strâns legați suntem de interesele materiale, de interesele trupești! Un an neroditor; un an rău cu greutate și cheltueli, ne aduce în desperare, căci e vorba de trup... Obicinuiți suntem asemenea animalului sau copilului să trăim numai pentru stomac, iar când împrejurări din afară ~~deparțează~~ hrana dela gura noastră, îndată ne pornim pe cărtire, pe nemulțumire...

Deunăzi cineva se plângea de greutatea timpului, de sărăcie, de scumpete. Îl întrebai: „n'ai pâine“ — „ba am“ îmi răspunse; „haine ai?“ — Am și haine. Atunci ce-ți mai lipsește, n'ai de toate? „Ba am“ răspunse rușinat omul meu.

Iată, că asemenea acestui om suntem și noi; — nu cercetăm — pe drept sau pe nedrept dăm semnele nemulțumirei; răspândim minciuna și încurajăm anarhia morală. Asemenea acestui om, suntem orbi sufletește; ne înfrățim, ne alăturăm la nemulțumire, la rău și nu la bine; asemenea aceluia nu venim în ajutorul deaproapelui nostru, dacă nu cu fapta, dar cel puțin cu o vorbă de mângăiere, de încurajare, ci cu cocotarea minciunii, fructul răutății și a toată boala de suflet!

În ceasul al unsprezecelea suntem. Să ne depărtăm de izvorul păcatului, să lăsăm pe slugile lui; înaintea noastră stă iadul gata să ne înghită, și sfârșitul acesta ne va fi, dacă nu căutăm de grija sufletului nostru, de tămăduirea lui!

(Urmează).

Cunoașteți sufletele!

de: A. U. Doloveanu.

S'au spus o droaie de adevăruri, aproape banale, asupra sectarismului; s'a accentuat pericolul ce-l provoacă, nu numai pentru creștinism și tradiția ortodoxă națională, ci și pentru buna orânduială socială și familiară, zădărniciind dela creștinism unele suflete, cari sunt în căutarea limanului divin, dar nu s'a căutat a pătrunde în *realitatea psihică* care constituie cauza frământărilor aproape nesăbuite din internul unor astfel de suflete chinuite.

Cu toate savantlăcurile unor apologeti, cari apără prestigiul creștinismului, nu s'a putut

iscodi metode pentru evitarea tuturor disensiunilor în privința interpretării adevărilor de credință, fiindcă nu s'a cunoscut *sufletul* masselor.

Fapt cert și de o influență covârșitoare în potențarea aberațiilor sectariste, e lipsa de pricepere de către mulțime a marilor doctrine, fie religioase, politice ori sociale. Așa ne putem explica pentru ce sectarii se recrutează dintre oamenii cei mai mărginiți.

Dar, totuși nu-i putem invinui că nu au pic de devoțiune spre o reconfortare spirituală, căci majoritatea o formează ce-i ce se cred „desmoșteniți ai sorții“, cari caută ultima salvare într'o sectă ce i se erijează în pronietoare. Fără a face vreo apologie a sectarilor, trebuie să fim obiectivi și să recunoaștem, că unii dintre ei sunt în procese penibile de conștiință căutând o transfigurare spirituală, și ca o împăcare a lor *personală, confundă* starea lor nemernică cu confesiunea căreia-i aparțineau. Deci mulți dintre ei „*au râvna către Dumnezeu, dar n'au pricepere; căci necunoscând poruncile lui Dumnezeu și căutând să întărească poruncile lor, nu se supun poruncilor lui Dumnezeu*“, zice Ap. Pavel (Romani 10, 2-3).

Fiind atâtea suflete, cari râvnesc spre o orientare spirituală, nu le putem condamna în grad superlativ de călcarea opreliștei creștine.

Poporul e cuminte în felul lui. Își are rudimentarele lui convingeri asupra celor existente și ține la ele cu cerbicie, poate nu din propria convingere, ci pentru că ele sunt talismane părintești, fără de care s'ar simți desrădăcinat. O credință există în popor, dar această credință nu e perfectă, pentru că *orizontul* mintal și primitiv spiritual nu le permite a se urca la înălțimea viziunilor complexe ale vieții; el vede crâmpoie, din viață și din realitate, și acele diformate, strâmbe.

Poporul crede și crede chiar orbș. Se cutremură la gândul de a tâlcui voința divină și n'are cutezanța de a reflecta asupra celor cerești, ci se mulțumește cu concepția primitivă dela părinți; și toate acestea din cauza unei temeri filiale de a nu comite mărturisiri false.

Trebue *pătruns* acest suflet credul lăsat în paragine.

Marile curente reformatoare au triumfat, fiindcă au prins ceva din secretul sufletului po-

porului, care nu cere teorii și doctrine abstracte, ci fapte cari să-i suscite coarda inimei și să formeze și lui dispoziția spre urmarea lor.

Ceice trăesc cu el nu caută să-l înțeleagă. Interpretând greșit o stare spirituală care nu e decât *habituală*, luată drept inerentă. Căutând, deci, să sondăm străfunzimile dosite ale sufletului poporului, vom *cunoaște psihologia lui*; — factor indispensabil oricărei influențe exercitată dela exterior la interior.

Cunoașteți mai întâiu sufletele și nu mai după aceea creați și mijloace adecvate de influențare experimentală și intuitivă!...

Poșta Consiliului Eparhial.

Pastorala din fruntea foaiei e destinată să se citească la sf. Liturgie în prima Duminică după primirea ei.

Din considerare la cuprinsul ei, această Pastorală e acomodată a se citi afară de sf. Liturgie din Duminică primă după primire, și cu ocaziunea adunărilor religioase în legătură cu serviciul vecerniei.

ȘTIRI

Locale.

Luni a conferențiat în orașul nostru Dl profesor Nicolae Drăgan despre *vechimea Românilor pe baza toponimiei și a onomasticeii*. Pe întreg întinsul țării ungurești de odinioară au fost răspândiți, în vechime, Români — a spus conferențiarul. Pe bază de localități, locuri, ca dealuri, munți, văi etc. și pe bază de toponimie, se dovedește că au trăit Români — deja în veacul al unsprezecilea în Pannonia. Conferențiarul a amintit o seamă de nume, ilustrând afirmațiunile sale, cari sunt rezultatul unor cercetări proprii. Dar Români au trăit și dincolo de Pannonia, mai sus peste Dunăre în județul Nyitra și chiar în județul Arva. Căile pe cari ei le-au urmat se categorisesc în trei principale. În Maramureș, firește Români sunt foarte vechi; Maramureșul este doar leagănul descălecătorilor Moldovei. Totuși în Ardeal și în Banat. Anonimul regelui Bela amintește doar de existența Românilor, pe aceste locuri, la venirea Ungurilor. Ungurii îl detestă; adevărul vine însă în sprințul nostru, descoperindu-ne lucruri, surprinzătoare chiar.

Donațiune frumoasă. Învățătorul în pensiuie Gheorghe Cătană — cunoscut publicului nostru din neintrecutele sale povești — a donat pentru augmentarea fundațiunii „Gheorghe și Ruja Cătană“ încă 50.000 Lei. Despre fundațiunea aceasta s'a scris în Calendarul Românului pe anul 1930. Mărinimosul fundator își dublează astfel capitalul fundațiunii sale care-i va eterniza sumele și va atrage admirația și mulțumita tuturor cari îl cunosc.

